

Zakres materiału do testów sumujących z języka polskiego w klasach drugich

poziom podstawowy i rozszerzony

Zakres materiału obejmuje treść lektur ich problematykę, pojęcia z teorii literatury, dotyczy analizy i interpretacji utworów poetyckich, gatunków publicystycznych, zagadnień ze sztuki, kontekstów literackich, historycznych i filozoficznych.

Zakres materiału z poziomu podstawowego jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów.

Natomiast uczniowie wybierający poziom rozszerzony z j. polskiego są zobowiązani znać zarówno zakres podstawowy oraz rozszerzony z tego przedmiotu.

Starożytność- Grecja i Rzym

poziom podstawowy

- wybór mitów greckich
- związki frazeologiczne o rodowodzie mitologicznym
- Sofokles” Król Edyp”
- poetyckie nawiązania do antyku

poziom rozszerzony

- wybór wierszy poetów greckich i rzymskich: Tyrtajos, Anakreont, Safona, Symonides, Horacy, Wergilisz, Owidiusz
- filozofie starożytne: platonizm cynizm, stoicyzm, epikureizm, sofiści, sceptycy, Sokrates, Arystoteles, Marek Aureliusz, Seneka
- „Ars poetica” Horacego frag.
- „Poetyka” Arystoteles frag.

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

patos, heros, mit, sacrum, profanum, tragedia, tragizm, fatum, konflikt tragiczny, wina i ironia tragiczna, zasada trzech jedności, klasycyzm, stoicyzm, epikureizm, archetyp, katharsis, mimesis, topos, topika, ironia tragiczna, mojra, kompleks Edypa, zasada decorum, triada antyczna, cechy sztuki klasycznej i jej przedstawiciele, wizja teatru antycznego (parodos, eksodos, proscenion, scene, theatrum, orchestra, onkos, koturny), poeta doctus

poziom rozszerzony

motywy horacjańskie, tematyka i forma utworów Horacego, horacjanizm, anakreontyk, strofa saficka, poezja tyrtejska

Starożytność- świat Biblii.

poziom podstawowy

- Księga Psalmów (wybór)
- Pieśń nad pieśniami (fragmenty)
- Księga Hioba (fragmenty)
- Apokalipsa (fragmenty)
- związki frazeologiczne o rodowodzie biblijnym
- F.Dostojewski, Zbrodnia i kara
- poetyckie nawiązania do Biblii

poziom rozszerzony

- biblijna kosmogonia
- biblijne przypowieści
- „Hymn o miłości”
- „Mistrz i Małgorzata” M. Bułhakowa

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

politeizm, monoteizm, naród wybrany, „apokalipsa spełniona”

psalm, gatunki biblijne, Septuaginta, Wulgata, cechy stylu biblijnego, „logika prostego rachunku”, powieść psychologiczna, filozofia Nietzschego, konwencja naturalistyczna, realistyczna, polifoniczność, gatunki biblijne, stylizacja biblijna, paralelizm kompozycyjny, trójjęzyczność Biblii, sposoby nawiązań do Biblii, dzieła sztuki nawiązujące do Biblii.

poziom rozszerzony

przypowieść, hymn, kracjonizm, woluntaryzm, antropocentryzm, piątyzm, groteska, makabra, fantastyka, stylizacja biblijna, recenzja teatralna, antropocentryzm, teodycea

Średniowiecze

poziom podstawowy

- „Bogurodzica”
- „Posłuchajcie bracia miła”
- „Dżuma” A. Camus

- współczesne nawiązania poetyckie do średniowiecza

poziom rozszerzony

„Pieśń o Rolandzie”

- F. Villon” Wielki testament „(wybór)

- Dante „ Boska komedia „(frag.)

-filozofie średniowiecza

-kontynuacja franciszkanizmu - poezja ks. Twardowskiego

- M. Kuncewiczowa „Cudzoziemka”

-gatunki publicystyczne, formy wypowiedzi: szkic, rozprawka, esej, felieton, recenzja, reportaż

-zapożyczenia językowe

-stylizacja, pastisz, trawestacja, parodia, parafraza (podobieństwa, różnice)

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

uniwersalizm, teocentryzm, hierarchia, pośrednictwo, deesis, pieta, pasja, lament, historiografia, hagiografia, asceza, franciszkanizm, augustynizm, tomizm, styl romański, styl gotycki, plankt,misterium,, apokryf, scholastyka, staabatmaterdolorosa, wiersz średniowieczny, powieść- parabola, moralitet, dramat liturgiczny, artyzm, hymn, pieśń, cechy sztukiśredniowiecznej i jej przedstawiciele, gatunki średniowiecza, wzorce osobowe, scholastyka

poziom rozszerzony

sceny dantejskie, awangardowość Dantego i Villona, heroizacja, sakralizacja, krucjaty, etos rycerski, cudzoziemskość, powieść psychoanalityczna,

Renesans

poziom podstawowy

- J. Kochanowski Pieśni (XIX, XXIV, XXV), Tęęny (IX, X, XI, XIX)

-J. Kochanowski „Psałterz Dawidów” frag.

- W.Szekspir”Makbet”

- poetyckie nawiązania do renesansu

Poziom rozszerzony.

- J. Kochanowski „ Pieśni” (wybór), „Fraszki,” (wybór),„Tęęny”(wybór)

- P. Skarga, „Kazania sejmowe” frag.

- adaptacja filmowa dramatu Szekspira

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

renesans (odrodzenie), humanizm, antropocentryzm, reformacja, klasycyzm renesansowy, wzorce osobowe, pieśń, hymn, tren, psalterz, neoklasycyzm, humanizm, mecenat, cechy sztuki renesansowej i jej przedstawiciele, cechy stylu renesansowego, poeta doctus, filozofie antyczne, wizja teatru elżbietańskiego, cechy dramaturgii Szekspira

poziom rozszerzony

topos ojczyzny-tonącego okrętu, ojczyzny-matki, stylizacja biblijna, kazanie, klasycyzm, horacjanizm, adaptacja filmowa

Barok

poziom podstawowy

- M. Sęp-Szarzyński (-sonet IV, V)

- J. Ch. Pasek „Pamiętniki „(fragment)

- nawiązania do literatury baroku

poziom rozszerzony

- J. A. Morsztyn „Do trupa”

- D. Naborowski „Na oczy królowy....”

- Molier „Świętoszek”

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

barok, kontrreformacja, styl barokowy, poezja metafizyczna, marinizm, sarmatyzm, pamiętnik, sonet, cechy stylu barokowego, cechy sztuki barokowej i jej przedstawiciele, ksenofobia, megalomania, podział literatury baroku, nurty baroku

poziom rozszerzony

marinizm, manieryzm, koncept barokowy, komizm postaci, sytuacji, języka, cechy dramaturgii Moliera, kompozycja łańcuchowa, figura sumacji, antyteza, elipsa, paradoks, inwersja, instrumentacja głoskowa, hiperbola, kontrast

Oświecenie

poziom podstawowy

- I. Krasicki satyra „ Do króla”
- nawiązania do literatury oświecenia

poziom rozszerzony

- filozofia Oświecenia
- I. Krasicki „Bajki „ (wybór). „Monachomachia”(frag.), powieść(frag.), satyry(wybór)
- F. Karpiński „Laura i Filon”

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

oświecenie, klasycyzm oświeceniowy, sentymentalizm, rokoko, racjonalizm, empiryzm, sensualizm, deizm, ateizm, utylitaryzm, cechy sztuki i jej przedstawiciele, placówki kulturalne, cechy stylu, hymn, panegiryk, pean, satyra, mecenat, ogrody w stylu angielskim, krytycyzm, dytyramb

poziom rozszerzony

sielanka, poemat heroikomiczny, bajka, powieść, dydaktyzm, hymn, „tabula rasa”, satyra, powieść, utopia

Romantyzm

poziom podstawowy

- A.Mickiewicz” Dziady” cz.III, IV, II, Pan Tadeusz, ballada „Romantyczność”, „Oda do młodości”, „Sonety krymskie”, adaptacja filmowa „Pana Tadeusza”,
- J. Słowacki” Kordian” (fragmenty), „Grób Agamemnona”, „Smutno mi Boże”
- C.K. Norwid „W Weronie”, „Coś ty Atenom...”

nawiązania do literatury romantycznej

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

romantyzm, ballada, sonet, dramat romantyczny, ironia tragiczna,bohater romantyczny, neogotyzyzm, synkretyzm, ludowość, przyroda romantyczna, moralistyka, epos, epopeja romantyczna, oda, hymn, adaptacja, filmowe środki przekazu, koncepcja narodu, państwa i historii,

cechy stylu romantycznego, cechy sztuki i jej przedstawiciele, mesjanizm, prometeizm, wallenrodyzm, winkelriedyzm, mistycyzm, tyrzeizm, kosmopolityzm, bohater I i II fazy romantyzmu, metody walki, dramat ludowy, martyrologia narodu, nostalgia, peryfrazja, orientalizm, poezja intelektualna, ironia tragiczna

Pozytywizm

poziom podstawowy

- B. Prus „Lalka”

- nawiązania do literatury pozytywistycznej

pojęcia, zagadnienia:

poziom podstawowy

pozytywizm, utylitaryzm, , asymilacja, praca organiczna, praca u podstaw, realizm, naturalizm, powieść realizmu krytycznego, scjentyzm, ewolucjonizm, agnostycyzm, gatunki publicystyczne epoki, cechy stylu, cechy sztuki i jej przedstawiciele, asymilacja Żydów, emancypacja kobiet, neoklasycyzm, pozytywny

mgr Agata Benduska